

Samlet oversikt over alle SOP-artikler om Polytechic Cruises

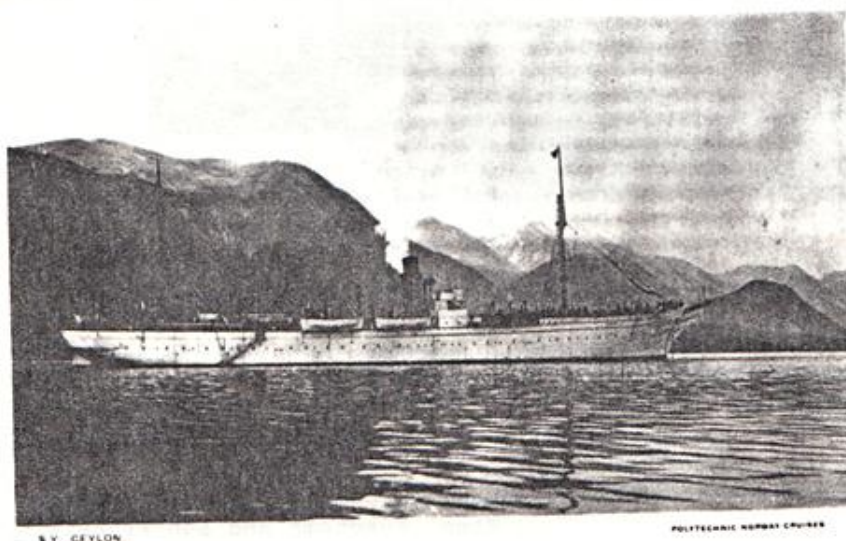
Tabellen under er innholdsfortegnelse i dette dokumentet som tar med alle artikler vi har hatt i Samling Om Postkortet siden vi startet opp i 1984 – uavhengig om artiklene omtaler de seriene vi har laget registreringslister for eller ikke. Artiklene er ikke oppdatert, selv om vi har fått ny kunnskap underveis. Endringene vil kunne leses ut av registreringsoversiktene.

SOP #	Artikkel	Forfatter	Side
16	The S. Y. Ceylon and Polytechnic Norway Cruises	Pat Adams	2
78	Polytechnic Cruises til Norge	Christopher John Harris	9

THE S.Y.CEYLON AND POLYTECHNIC NORWAY CRUISES

By Pat Adams

Not long after I started collecting Norwegian cards, I bought a collection of 42 cards which included 19 published by Polytechnic Norway Cruises, one of which showed the S.Y.Ceylon. Soon afterwards, I obtained a book entitled 'NORWAY' dated 1897 published by Samuel Beckett, photographer of Hackney. It contained 25 black and white photographs of Norway including the S.Y.Ceylon. Since then I have added a number of Polytechnic cards to my collection and decided to research the Ceylon's history.

This card is from series 4, and is a close shot of the Steam Yacht anchored in a Norwegian fiord. This sepia card has printed 'BREVKORT (Carte Postale) and PAA DENNE SIDE SKRIVES KUN ADRESSEN in brown on the reversed side.

Editor.

The S.Y.Ceylon was built in 1858 by Samuda Brothers of London for P. and O. (the Peninsular and Orien Steam Navigation Company). She was 306 ft long (about 100m) and her tonnage was 2110 gross, 1140 net. She carried 130 first class and 30 second class passengers, had a full set of sails, barque rigged, as well as two engines, and was one of the leading ships of her day. Initially she sailed from Southampton to Alexandria, then through the newly opened Suez canal on the round trip to India. In the final P.and O. years she opened a new route from Alexandria to Venice.

In 1881 she was sold and refitted by teh Interoceanic Yachting Company for the first commercial round the world cruise. After som delay she sailed from Southampton on 28.10.81 with only 40 passengers as

some had dropped out at the last minute. The taking on of stores including the livestock (there was no refrigeration at this time), pianos and a library.

MAIN STREET TROMSØ.

POLYTECHNIC NORWAY CRUISES.

*Chief attraction here, is
Saplauder's encampment, up in the hills
etc.*

A very nice card from series 2 with a scenery from Tromsø, from the period 1902-05. The card has an undivided reverse.

Editor.

The ship sailed round the Mediterranean, through the Suez to India, then on to Singapore, Manilla, Hong Kong, Yokohama and San Francisco where she arrived on 26.04.82. On her return trip she sailed right round South America, then across the Atlantic via Madeira, arriving back in Southampton 05.09.82.

I was able to follow this epic voyage in Lloyds Weekly Shipping Index, which published 'date of sailing and latest report' of all ocean going steamers and vessels.

On her return Ceylon completed two cruises to Madeira and the Canary Isles, then she was refitted including new engines and remained in dock until 05.01.84, when she resumed her cruises to the Mediterranean. On 23.06.84 she embarked on her first Norwegina cruise (not 1882 as stated in the article 'Med turist ombord' in Norsk Sjøfartsmuseums årsberetning 1978) which visited Christiania, Gotenburg, Bergen, Tromsø, Hammerfest and Spitsbergen. This voyage was reported as follows in Romsdals Budstikke Molde og 30.07.84, kindly researched by Jan Talsethagen:

Cruise to Spitzbergen 'Tromsø St' for the 13th this month writes that a large English passenger steamer the Ceylon with approximately 80 tourists on board, anchored in the harbour at the

south end of the town Thursday evening and left for Spitzbergen Friday evening. The ship has a displacement of about 2000 tons, she has three masts and is probably the largest passenger ship to have visited Finmarken.

In september Ceylon cruised to the Baltic and Christiania and then remained docked till the new year.

The following years followed the same pattern, cruises to the Mediterranean or the West Indies in winter and to Norway, the Baltic or round Britain in the summer. The only card I have from this era is a postal stationary card posted in Bergen on 11.08.87 to Reverend J. Taylor Smith in London. The message reads:

'Had rough passage on Sunday and Monday. Scenery lovely up Fjords. Sad accident yesterday. Four men fell overboard only one picked up. Please look under sofa in my room for bundles of tracts and leaflets and if possible let med have them on 'Ceylon' Aug.20. I want them for sailors on board. Pick out small bundle. Perhaps 'Ceylon' Manager H.Peters Esq, 7 Pall Mall, would have them sent on board in time to meet the ship before we leave her. A.C.S. and I very well.'

This accident was not reported in Lloyds Weekly Shipping Index although damage to the ships was always published.

A very common Molde view, published by Polytechnic Cruises from series 1 in colour and undivided reverse.

Editor.

The Polytechnic Touring Association started very small when Quentin

Hogg, Director of The Regent Street Polytechnic (an educational Institute founded in 1838 but reopened in 1882 to provide technical and vocationally based education to the people of London) took some of his 'boys' for a holiday at his home in the country, south of London.

This was so popular, he built a special wing accommodating 70 and parties visited every fortnight. When even this could not provide for the rapidly increasing numbers, holidays were arranged in England and in 1888 the first Continental Party set out on a walking tour of Belgium and Switzerland, 27 days costing L5-19s-10d (about 120 kr). The prime mover was Bob Mitchell, Director of Education and under his leadership these foreign holidays expanded rapidly including the Paris Exhibition in 1889 and the Chicago World Fair in 1892.

The first Polytechnical cruise to Norway was in 1891, when the Frit-hjof was chartered and a 13 day cruise cost L8-8s-0 (170 kr) making it accessible to ordinary people. In 1892, the Albano and in 1893-95 the Rollo were chartered for further Norwegian cruises and a series of articles describing the voyage of 01.07.93 - 21.07.93 were published in the Polytechnical magazine.

This cruise visited Stavanger, Hardanger (27 passengers crossing Folgefond from Sundal to Odde), Geiranger, Romsdal Fjord, Molde, Trondheim, Tromsø (passing Nansen's ship on the way and giving Captain Nansen three cheers followed by the letting off of rockets when he appeared on deck), Hammerfest and North Cape. Here a group photograph was taken in biting winds by Beckett probably the same photographer who published my book. Then the S.S. Rollo went south in snow to Tromsø again, and visited Trondheim, Sogn and Gudvangen. The passengers travelled by 'stolkjærres' to Voss and rail to Bergen where the ship was rejoined and they set sail for England.

Since these ventures were so successful (they were opened to the general public in 1894) the Polytechnic decided to purchase its own vessel. At the end of 1895 the S.Y. Ceylon was purchased and completely refitted to carry 200 passengers. She left for her first Polytechnic Norway cruise on 23.05.96.

Letters to the Polytechnic magazine of 10.06.96 record how successful the Ceylon's maiden Polytechnic voyage was and how much travellers appreciated the opportunities provided at very modest cost.

The Ceylon was at the Spithead Review of 1897 and after the Royal Procession and salute was the first of the big pleasure boats to steam down the lines.

S.Y. Ceylon continued to cruise Norway every summer until 1907. During this period, her full sailing rigging was removed and in her last year or two she was painted white to compete with the newer cruising ships. In 1907, after carrying 22,000 passengers for Polytechnic she was sold for scrap and fetched within L1,000 of what Polytechnic paid for her because of her high grade iron.

Sundal, Norway.

Here a card from series 5, showing Sundal, Norway with no Polytechnical name printed on. However, part of the ship can be seen on the right side.

Five series of cards are associated with these cruises dating from about 1900-1907, but none of them are numbered.

1. Polytechnic Norway Cruises in Colour with green printing and adress only reverse.

S.Y.Ceylon
The Bondhus Glacier
Odde Hardanger Fjord
The Lotefoss
Bergen, Fishmarket
Geiranger Fjord

The Naerodal
Naerofjord
Molde
Vossevangen (1)
Merok (2)
The Romsdal

2. Polytechnic Norway Cruises in Black and White with brown printing and adress only reverse.

Olaf the Dog Watch
En Route to the Lotefoss
Fantoft Church
Trondhjem Cathedral
Bergen the Torvet
Eide

Main Street, Trondhjem
Main Street, Tromso
Meridian Column Hammerfest
Main Street, Hammerfest
The North Cape

3. Polytechnic Tours in Black and White with Red/brown printing and adress only reverse but some overprinted with a division.

The Skjervefos	Hornelen
The Romsdal horn (3)	Fantoft Church
Gudvangen	Steam Yacht Ceylon
Merok (2)	The Midnight Sun
Vossevangen (1)	

4. Polytechnic Norway Cruises Shiny Sepia Cards with brown printing and a divided reverse.

S.Y.Ceylon (in white paint)	Vossevangen
Lotefoss	Fantoft Church, Bergen
Romsdal Horn (3)	Fleischers Hotel, Vossevangen (1)
Hornelen	

(1), (2) and (3) show the same illustration on different types of card.

5. I also have five cards which I believe may be the earliest produced for Ceylon's passengers. They do not have the Polytechnic name or any other identifications but some duplicate the photographs in my 1897 book. They are black and white with red printing on an adress only reverse. The pictures are small leaving lots of blank space.

Haymaking, Norway	Altertavlen i Molde, Norway
Sundal, Norway	Tvinde Hotel 'Tvindefoss'
Bondhus Glacier	

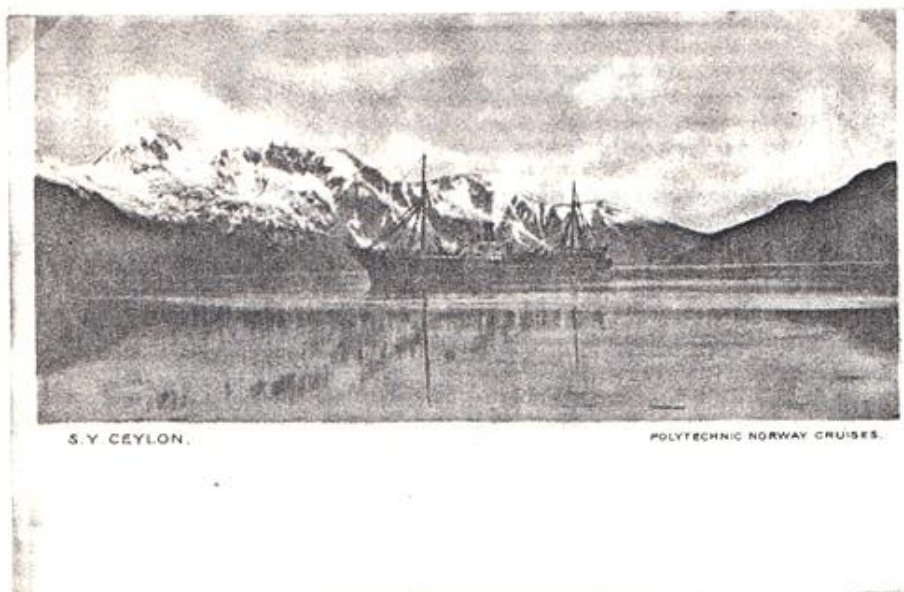
Other cards showing the S.Y.Ceylon:

- (1) Solveig Lunds Forlag Hardanger Sørfjorden
(illustrated in Norsk Sjøfartsmuseum, 1978).
- (2) Meisenbach Riffart and Co, Graph Kunstanstalt Schoneberg Berlin
Eneberettiget Dr.Chr.

Ceylon i Mauranger Fjord Mauranger Hardanger
Hilsen fra Sundal

(Two small pictures on card with space below).

- (3) Paul E.Ritter Bergen No.150, Naerofjorden ved Gudvangen.

This card from series 1 shows S.Y.Ceylon in dark colours

Editor.

Acknowledgements

1. Mr J.Hampson, Lunn Poly
2. Lloyds Marine Collection, Guildhall Library, London
3. P.and O.Archives, National Maritime Museum, Greenwich
4. Miss P.Pope, Polytechnic of Central London
(incorporating Regent Street Polytechnic)
5. Mr S.Rabson, Librarian P.and O.

We thank Pat Adams for this fascinating history lesson, which is a result of a lot of research and interest. If there is anybody who know more to add to the story or to the list of cards, you are welcome. If you think the editor is a lazy guy not translating this article, you may be right, but the main reason is that all of you read English I hope and most important, the story is best in original language.

Editor.

Polytechnic Cruises til Norge

Av Christopher John Harris

Mange som samler norske postkort vil ha sett, og kanskje skaffet seg, kort med en liten tekst "Polytechnic Norway Cruises" eller "Polytechnic Tours" et eller annet sted på kortet. Jeg har ikke oversikt over hvor mange kort som ble utgitt, men det er i alle fall over 30 postkort fra Norge med slike tekster. Hva var disse cruiseturer og hvem organiserte dem?

Det er lite skrevet om foreningen som organiserte turene, og en del av det som er skrevet bl.a. på Wikipedia inneholder feile opplysninger. Feilene er blitt gjentatt i nyere bøker og på nettsteder. Den ellers så pålitelige Dr. F. Scarlett omtaler foreningen i "Turistlandet Norge" (1921), men her er det også en del feil. En forholdsvis ny bok om britisk turisme i utlandet gir gode opplysninger om turene med utgangspunkt i arkivmaterialet som heldigvis er i god behold i London. Men vi kan supplere med en del opplysninger fra Norge – og så har vi postkortene som vi kjenner.

Over: Et artig kort utgitt av Polytechnic Norway Cruises, med skipshunden "Olaf", der kortets avsender skriver "We are feeling better today. Both had a day in bed yesterday. Just going to customs now. Under: S/Y Ceylon og lettbåt pakket med forventningsfulle turister klar til å gå i land. Avsender her skriver "Monday mid-day we are still at sea. Left Grimsby at 5 o'clock, it was quite clear until 10 & then we got into a fog, which has lasted ever since. Hope to be off Copenhavik, Tuesday 10 a.m. with beat. Love you're A..."

Historien om utenlandske turister i Norge strekker seg langt tilbake i tid, men organisering av turer for grupper begynte for alvor etter den første gruppeturen til Nordkapp i 1875. I årene etterpå utvidet reisebyrået Thomas Cook (etablert i 1841) turtilbudet i Norge. Sammen med reisebyrået Thomas Bennett var det disse to selskap som var pionerer når det gjaldt organiserte turer til Norge. I årene etter 1875 ble det utgitt mange

bøker på flere europeiske språk om herlighetene og utfordringer som fantes i Norge. Vi vet at de fleste av de tidlige turister kom fra over- og middelklassen i Storbritannia og på Kontinentet. Flere kjente politikere og ikke minst, kongelige, reiste i Norge, og dette førte til en stor oppblomstring av utenlandske turister i fjord og fjell. Vi kjenner til disse særlig fordi mange av

våre fremste hoteller ble etablert i perioden 1880-årene. Mens mange av de rike tidligere hadde reist på "utdannelsesreiser" til Kontinentet – til Hellas, Italia og Frankrike, tilbød Norge naturopplevelser og et møte med "de primitive". Det ble ofte understreket at Norge hadde lite "kultur" å vise frem!

Industrialisme og filantropi i Storbritannia

Forholdene for de som ikke hørte til de rike eller middelklassen i Storbritannia i andre halvdel av 1800-tallet er velkjent fra bøkene til bl.a. Charles Dickens. Filantroper fra over- og middelklassen kom sammen for å forbedre forskjellige aspekter av levkår for de mindre bemedlede, og dette kom til uttrykk bl.a. i boligbyggeselskap, helsetiltak og fritidsorganisasjoner. Mange av de kjente fotballag i Storbritannia kan spore historien tilbake til slike "forbedrings"-tiltak. Men det var utdanning som stod i høysetet for en del filantroper. Grunnskolereformen i 1870 var utgangspunkt for en serie skolereform i Storbritannia, men videreutdanning for fortsatt noe som hørte til de rike. Etter hvert ble det grunnlagt klasser for håndverksfag og vi ser kimen til det som kom til å bli kjent som "the polytechnics". Det er en innviklet historie som jeg prøver å fortelle på en kortfattet måte med risiko for at det blir for enkelt. Utdanningsklasser for håndverkere og arbeidere var en del av en bevegelse vi ser i Norge noenlunde samtidig. Nøkkelordet er "forbedring" ("improvement"). Et annet ord i samme bevegelsen er å være "respektabel" ("respectability"). Etter hvert som en del arbeidere fikk mer fritid og bedre levkår var det viktig at deres "fritid" ble brukt på en fornuftig måte – en måte som f.eks. ikke ble kanalisert i politisk aktivitet som kunne true det konservative samfunnet. Det ble organisert mange fritidsaktiviteter; sykkelturer, fjellturer, leseklubber, forelesninger for allmuen m.m. Samvirkeorganisasjonen organiserte ferieturer innen Storbritannia som ble svært populære og disse ga ideen om en utvidelse som inkluderte utenlandske turer for andre enn de rike. Disse skulle være turer der turistene ikke "skeiet" ut med alkohol, kvinner og usedelig dans, men heller "utdannelsesturer" for respektable kristne menn og kvinner under utdanning. De tidlige "Polytechnic" turene hadde et sterkt kristent element.

Over: Et motiv fra Sveits "Lucerne – Polytechnic Chalets (hytter), Gardens on the Lake Front".

Grunnleggeren av "Polytechnic" utdanning

Det er en mann i særdeleshet som kan sies å være grunnleggeren av den polytekniske bevegelsen i Storbritannia – Quintin Hogg (1845-1903), bestefaren til den senere så fargerike høyrepolitiker Quintin Hogg, Lord Hailsham. Han kom fra en rik familie, ble utdannet på Eton, og fordi han ikke var så akademisk begavet, fikk han en karriere innenfor handel. Han ble en stor handelsmann innenfor te-bransjen. Han var aktiv sportsmann og sterkt religiøs.

Han bodde i London der han engasjerte seg innenfor utdanningsreformer og med forholdene for de fattige. Han etablert en skole for gutter like ved The Strand i London, og selv om skolen begynte som en vanlig dagskole, utviklet den seg til å gi kveldsundervisning. I 1882 grunnla han The Young Mens Christian Institute som snart skiftet adresse og navn til Regent Street Polytechnic. I dag heter det University of Westminster og fortsatt har hovedkvarter i Regent Street der den norske Oljefondet eier det meste av gaten i dag. University of Westminster tilbyr det største utvalg av voksenopplæringskurs i London i dag, og det er her arkivet til Polytechnic Tours er oppbevart. Polytechnic var snart åpen for både kvinner og menn og det var et rikt tilbud av klasser innenfor tekniske fag, teknisk tegning, matematikk, geometri, mange språk, geografi, regnskap og bokføring og korsang!

Som et tillegg til geografiundervisning fantes det tilbud om turer til eiendommer som Hogg-familien eiet. Dette ble snart utvidet med turer til steder på Kontinentet; Antwerpen, Brugge og litt senere på 1880-tallet til Frankrike og Sveits. Rapporter fra turene ble publisert i foreningens eget blad "Polytechnic Magazine". På slutten av 1880-årene var det mer enn 11,000 medlemmer og flere tusen av disse deltok i utenlandske turer. Turene ble avverterte som rimelige turer der alle fikk sin egen seng – noe mange ikke hadde hjemme.

Over: S.Y. Ceylon, her i en norsk fjord - hvitmalt. På de fleste av motivene, er båten malt i sort

Turer til Norge

Jeg forkorter en lang historie for å komme videre til Norge og kortene fra disse turer. Når og hvorfor turer til Norge? Norge hadde allerede hatt flere tiår med turer organisert av Thomas Cook og Hogg kjente til disse og omtaler av Norge som et rent, før-industrielt land uten stress.

Det var vikingenes land som nå var et kristent land. At landet var "litt primitivt" var også en attraksjon. Det er litt uklart hvordan kontakten med Norge fant sted, men Scarlett forteller at "Generalsekretæren - en Skotlænder" ønsket å leie et skip som kunne frakte turister til Norge fra Polytechnic'n, men etter flere henvendelser til dampskipsselskap, hadde ikke han lykket. Han sier videre at "Garell Hogg", presidenten, tok kontakt med John M. Cook (sønnen til Thomas Cook) som lovet å hjelpe. Her ble Scarlett som ledet Cook's byrå i Skandinavia, kontaktet og formidlet spørsmålet til vennen skipsreder P.G. Halvorsen i Bergen. Jeg tror Scarlett mente Quintin Hogg og kontakten foregikk i 1890-91. Halvorsen sa at han hadde et skip som han mente kunne bygges om og brukes til Polytechnic seilaser. Dette var "Fridthjof" som hadde vært brukt til frakt av kis fra Visnes-gruvene og med kull fra Newcastle. Skipet måtte bygges om på Laksevåg Verft og det ble gjort. Polytechnic Cruises leiet skipet fra Halvorsen i første omgang for fem fjortendagers turer fra London (Margate) til Vestlandet. Det skulle være et minimum av 100 passasjerer på hver tur og Halvorsen foreslo en pakke med kost og losji til en rimelig pris. Thomas Cooks reisebyrå var ansvarlig for turene og de garanterte £600 for hver tur og £6 for hver passasjer over ett hundre. Det må sies at dette var rimelig, men Polytechnic forening var litt for kravstor og ønsket at skipets navn skulle endres til "Polytechnic" (noe som ikke ble godtatt) og at frokosten skulle inkludere laks i tillegg til grøt, bacon, egg og stekt fisk! Det var en del forhandlinger og turene kom i gang. Jeg har ikke sett tidlige postkort sendt fra Norge i forbindelse med disse turene med "Fridthjof", men de kan finnes. Skipets navn staves på forskjellige måter, men i Storbritannia brukte de "Fridthjof".

Over: Odde Hardanger Fjord, fra fargeserien fra tiden like etter forrige århundreskifte.

Den første turen til Vestlandet begynte ved Themsen 20. juni 1891 og ble fulltegnet med en gang den var avertert. Turen var omfattende og skulle besøke Stavanger, Bergen og Molde i tillegg til fjordene Hardanger, Sogn, Geiranger og Romsdalen. Av fossene ble følgende nevnt i reklamematerialet; Låtefoss, Espelandsfossen, Skjeggedalsfossen, Skjervan, Stalheimsfossen, Sivlefossen, De Syv Søstre og Mongefossen i Rauma. Selv om turene begynte lenge før vi fikk de første postkort fra Polytechnic Cruises, ser vi at skipet besøkte stedene som vi kjenner fra Polytechnic postkort etter 1900.

Reklamene for de første turene gir oss opplysninger som vi vet gjaldt for senere turer der postkort ble solgt og sendt fra Vestlandet. Vi kan lese at deltakerne fikk tre måltider; frokost med te/kaffe, brød, smør, skinke, egg eller fisk. Middag med kjøtt, grønnsaker og følgende dessert. Kvelds var det samme som frokost. En del lugarer ble innredet for kvinner, men de fleste passasjerer i begynnelsen var unge menn. I tillegg til utflukter på land var det konsert og underholdning på skipet om kvelden. Det var ikke tillatt med rusdrikk eller spill om bord på skipet! Turene var alkoholfrie.

Turene i Norge begynte i Stavanger, fortsatte til Hardangerfjorden hvor det ble tilbudt ekskursjoner både lokalt og via Voss og Stalheim og til Bergen hvor resten av deltakerne ankom med skipet. På turen langs Vestlandet var det også anledning til å kjøre til Horgheim for å se

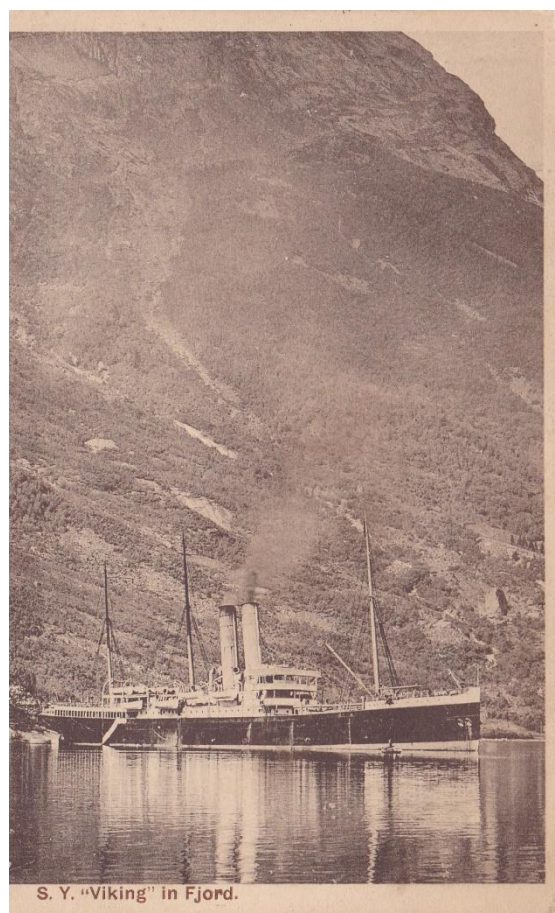
Romsdalen. Dersom passasjerene var i en by på en søndag ble det holdt gudstjeneste på engelsk i et av byens hoteller. Mange av passasjerene var medlemmer av kristne organisasjoner som KFUM, og Polytechnic hadde et sterkt kristent grunnfeste. De fleste unge menn var lærlinger eller unge håndverkere.

T.v. The Romsdal, et flott lito-kort. Under S.Y. Viking

Samtlige turer ble fulltegnet og Norgesturer var svært populære. Kun turene til Sveits var mer populære og her ble det innkjøpt flere stykker land i Lucerne der Polytechnic bygget hytter for litt lengre opphold. I Norge var det bare turer med skip, først "Fridthjof" men fra 1892 ble dampyacht "Ceylon" chartret av Polytechnic og i 1896 kjøpte Hogg skipet for cruisene til Norge. "Ceylon" var det første cruiseskip som seilte jorden rundt i 1883, men det var før Polytechnic kjøpte det. Det seilte helt frem til 1907 da det ble solgt for opphugging. Skipet rullet en del ifølge enkelte av passasjerene, men de færrest var vant til å seile og vi kan ikke ta deres omtale for god fisk.

Etter "Ceylon" gikk ut av bruk ble det erstattet av S.Y. "Viking", og vi kjenner til flere postkort med "Viking" på Vestlandet. De fleste postkort med "Polytechnic Norway Cruises" er likevel fra før 1907.

Det var kostbart med reparasjoner på begge skip og turene til Norge ble for dyre for Polytechnic foreningen. Første Verdenskrig satte ikke en stopper for turer til utlandet fra Polytechnic, men andre aktører kom etter hvert på banen og selve begrepet "Polytechnic Norway Cruises" gikk ut av bruk. Reisebyrå-delen av Polytechnic ble kjøpt opp av et annet stort reisebyrå i

1962 og fra 1967 finner vi selskapet "Lunn-Poly" som turoperatør bl.a. i Norge. Vi har sikkert medlemmer som har arbeidet i reiselivsbransjen som vil huske "Lunn Poly". Poly Travel ble

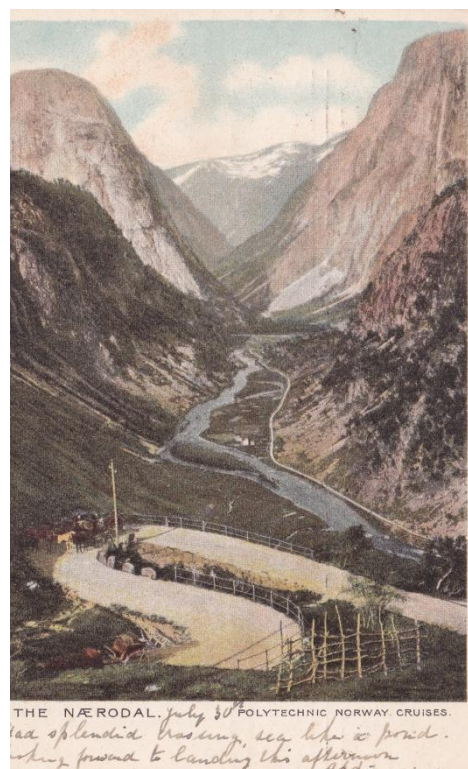
solgt til Thomson Travel International i 2000, og dermed forsvant turselskapet som hadde vært i funksjon siden 1880-årene.

Det er ikke meningen å fortelle alt om Polytechnic bevegelsen her, men det er skrevet en del om den i nyere tid. En avhandling ligger åpen på nettet for de som ønsker å bla i den. Henvisningen kommer til slutt.

Over: Et prima motiv fra "Main Street Tromsø", Storgata – som unektelig må ha vært et eksotisk syn for britiske turister i 1903. Teksten sier bl.a. "No need for anyone to "keep cool", The difficulty is to keep warm. T.h. "The Nærodal, et klassisk turistmotiv, med hestekjerre som har transportert turistene fra Gudvangen.

Det ble utgitt beretninger og skrifter fra Norge, Sveits og andre steder, og vi kan lese om turistenes møte med de "innfødte". De forteller om pruting, høye priser, svindelforsøk og merkelig mat. De fleste fortellinger reflekterer at turistene ikke var vant til å være i utlandet, og de kunne være ganske arrogante. Møtet med andre turister, spesielt tyskere i Norge, fikk spesiell oppmerksomhet. En fortelling fra en av de første turer til Odda beretter om hvordan passasjerer fra "Fridthjof" klarte å komme i land på kaien i Odda før Keiser Wilhelm og følge. Britene bestilte alle skyssvognene for å komme til Låtefoss slik at Keiseren og tyskerne måtte gå. Britene frydet seg over dette selv om de senere var stolte over å kunne vinke til Keiseren på "Hohenzollern". Det de ikke visste var at det ikke var uvanlig at tyske turister, inklusiv Keiseren, ofte gikk lange turer når de steg i land.

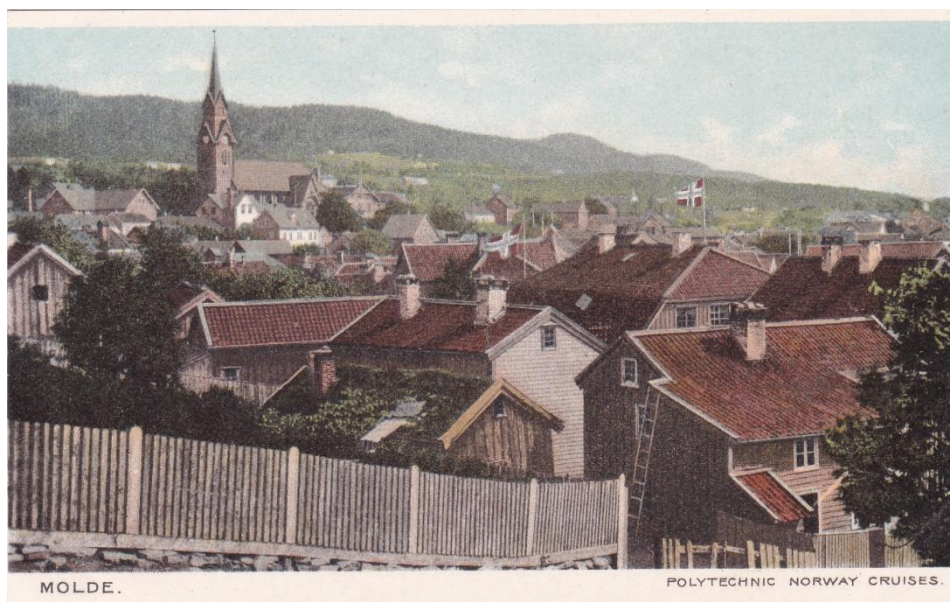
Postkort fra "Polytechnic Norway Cruises"

Dessverre har ikke jeg oversikt over når foreningen først begynte å utgi sine egne postkort. Det er sikkert noe om dette i arkivet i London. Jeg nevnte i begynnelsen at det er flere enn 30 postkort fra deres turer til Norge. Enkelte er mer vanlig enn andre, og det er minst tre forskjellige unummererte "serier" - selv om ordet "serie" er kanskje en overdrivelse når det er snakk om tre-fire kort.

Over: Bergen, Fishmarket
og t.h. Molde, 2 flotte
bymotiver.

Jeg mangler kortene som
ble utgitt med Stavanger-
motiver dersom noen har
disse til salgs.

Litteratur:

Neil Matthews "Victorians & Edwardians Abroad. The Beginning of the Modern Holiday", Barnsley 2016

Helen Glew m.fl. "Educating Mind, Body and Spirit." London 2013

F. Scarlett "Turistlandet Norge" Kristiania 1921

https://www.jstor.org/stable/j.ctv6zd9f6.16?refreqid=excelsior%3A0a16b4a61eafcdfa2d7934f6b869839d&seq=12#metadata_info_tab_contents